

His Masters Voice. Billedet er malet af Francis Barraud i begyndelsen af 1900tallet. Foxterrieren Nipper skal forestille at lytte til en optagelse af hans døde ejers stemme.

enkelte ord eller korte sætninger. Familiehunde der bliver talt meget til, kan nemt lære at forstå 50 - 100 forskellige ord. I nogle tilfælde langt mere. En tysk border collie kunne bevisligt skelne mellem 200 forskellige stykker legetøj alene på legetøjets kalde navn. Foruden navnene på legetøjet kunne hunden utallige kommandoer.

Med hundens gode hørelse og evne til at skelne mellem lyde, kan man roligt sige, at det ikke er nødvendigt at råbe kommandoer til sin hund. I mange tilfælde hører hunden faktisk mere efter hvad man siger, hvis man taler lavt eller endog hvisker kommandoerne.

Træningseksperimenter har vist, at hunde især reagerer på den første del af et kommandoord. Det har også vist sig, at hunde hurtigere lærer at udføre en passiv øvelse (f.eks. stå), hvis kommando er langsom og faldende i tone. Skal hunden derimod stimuleres og motiveres i en øvelse, skal man bruge en hurtig stigende kommando.

Generelt gælder det, at gentagne korte, lyse og hurtige lyde som "kom-kom-kom" motiverer og får hunde til at sætte farten op. Langsomme, dybere lyde "stååååå" får dem til at sætte farten ned. Skal en aktivitet stoppes omgående, bør der bruges en kort, enstavelses kommando som "nej" eller "stop". Disse regulerer også for mennesker.

Mange mennesker tror i øvrigt, at hunde bliver forvirrede, hvis de på et hold bruger klikkertræning. Hundene kan sagtens skelne mellem forskellige klikkeres lyde, både fordi klikkerne ikke udsender nøjagtig samme lyd og fordi mennesker trykker forskelligt på klikkeren.

Lydsprog

Hunde kommunikerer også indbyrdes ved hjælp af lyde. Det i sig selv er et omfattende emne, men generelt gælder der nogle simple regler for lydsprog:

- Dybe lyde signalerer autoritet og betyder: "Jeg er stor og selv-sikker".
- Knurren betyder: "Jeg kan ikke lide det" eller "gå væk".
- Piben og klynken betyder: "Jeg er lille og harmløs" eller "jeg har ondt".

Når hunde gør i et dybt toneleje betyder det selvsikkerhed, og

gøen i et skingert toneleje skyldes usikkerhed eller frygt. Jo hurtigere tempo, desto mere ophidset er hunden. Legebjæf er lidt vanskeligt at beskrive, men det er en ret høj og lys gøen, lidt "lat-teragtig" og kropssproget er ikke til at tage fejl af.

Forskere har for nyligt fundet ud at, at hunde faktisk griner! De udstøder en speciel, stødvis vejrtrækning, når de leger og når de er glade. Prøv at lægge mærke til det næste gang, du leger med din hund. Man har desuden opdaget, at "hundelatteren" virker beroligende på andre hunde, når man afspiller den i hundekenneler.

Døve hunde

Lige som mennesker bliver en del hunde døve med alderen. Det kan være racebetinget, men især infektioner i øret koster mange hunde hørelsen. Den mellemste del af hundens øre er lang og kurvet. Denne del af øret er derfor et ideelt sted for infektioner, som kan være særdeles pinefulde og kan nedsætte, eller i værste fald ødelægge, hundens hørelse. Det er derfor tilrådeligt jævnligt at efterse hundens ører og lade dyrlægen behandle, hvis der opstår øreinfektioner. Især hunde med hængeører eller meget pels på ørerne er udsat for øreinfektioner.

En del jagthunde bliver også døve med alderen. Det skyldes at de jævnligt udsættes for skud på tæt hold. Vedblivende skarpe eller skingre lyde kan også virke hørenedsættende. Det gælder naturligvis også ultralyd, som vi mennesker som nævnt ikke kan høre.

Det er ikke altid man opdager at hunden er blevet hørehæmmet, fordi den lynhurtigt lærer at kompensere på anden vis. Vil man teste hundens hørelse kan man prøve følgende: Hvis hunden står med ryggen til dig, så prøv at sige dens navn med meget lav stemme. Hunden vil normalt vende sig om efter lyden. Gør den ikke det, så prøv at tale lidt højere indtil hunden reagerer.

Hvid farve og døvhed

Der er konstateret døvfødte hunde i mange racer, men hos visse racer er døvhed meget udbredt. Det gælder især racer med hvid pigmentering (merle og plettede racer). Især dalmatineren er berøgtet for døvhed og ikke uden grund. I USA er 8 % af alle dalmatinere født døve på begge ører og ca. 22 % er døve på det ene øre. Hunderacer, som både har hvidt i pelsen og blå øjne, har en forøget risiko for at føde hvalpe der er døve på begge eller på det ene øre. Medfødt døvhed er arveligt og man bør ikke avle videre på døve hunde.

Træning af døve hunde

Man skal naturligvis bruge en eller anden form for tegnsprog. De enkelte kommandoer skal have hver sit tegn.

Et lyssignal kan bruges i stedet for en klikker. Det virker glimrende som belønning og kan også bruges på afstand. Der findes små cykellygter i handelen, der kan trykkes på og bruges som en klikker. Brug ikkelaserlys, da det kan ødelægge hundens øjne.

For at få hundens opmærksomhed inden dørene, kan det somme tider hjælpe at stampe i gulvet, så hunden kan mærke vibrationerne.

Døve hunde kan sagtens leve en fornuftig tilværelse. Det bedste man kan gøre for en døv hund, er faktisk at lade den leve sammen med en normalthørende hund, der fungerer som "støttepædagog".

→ Døve og halvdøve hunde kan komme ud i farlige situationer i trafikken og man risikerer også, at de bider fordi de bliver forskrækkede, når man nærmer sig dem bagfra. Hold altid døve hunde i snor, når de færdes udenfor hjemmet. Der er skam også opfundet høreapparater til hunde med nedsat hørelse, men det er ikke en særlig stor salgssucces, da hundene som regel kradser dem ud af øret.

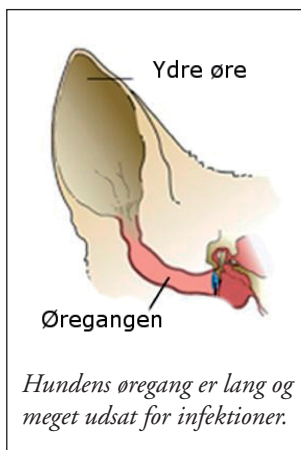
Racer og lyde

Mange lydsensible hunde er hyrdehunde, og problemer med lydfohi opstår, uvidst af hvilken grund, ofte i 2 års alderen. Hyrdehunde har ikke så meget "filter" som andre hunde. De er ikke altid gode til at generalisere. Det skyldes formentlig, at de er avlet til at være signalfølsomme og sensitive overfor menneskers kommandoer og andre dyrs adfærd.

Terriere ser ud til generelt at have en bedre hørelse i den høje del af skalaen. Det skyldes, at de primært er avlet til at fange gnavere og gå i rævegrave og lignende. De er derfor i stand til høre og lokalisere gnavere og andre dyr under jorden.

Mange hunde hyler, når de hører sirener, musik eller lignende. Hundene hyler ikke fordi det gør ondt i deres ører. Hyleriet er en instinktiv handling: I naturen er hyleri måden man kommunikerer på, når afstanden er stor. Ulve hyler også i flok som en social og territorial adfærd. Nogle hunde hyler meget, andre hyler aldrig. Støverne er berømte for deres hyleri. De hyler gerne og ofte, især når de er alene hjemme (problemet kan ikke afhjælpes ved at anskaffe endnu en støver, de hyler bare i duet).

Hunde kan med ret stor sikkerhed bedømme størrelsen af en

anden hund på dens gøen. Bare tænk på hvor forskelligt det lyder, når en grand danois gør og når en terrier gør.

"Hørehunde"

Ligesom der findes blindehunde, findes der også hørehunde. Disse hunde uddannes til at hjælpe døve eller hørehæmmede mennesker og gøre deres hverdag lettere. Hundene trænes til at reagere på bestemte lyde. Det kan være dørklokken, vækkeuret, minuturet eller en baby, der græder. Når hunden hører lyden, vil den komme hen til mennesket og give et signal (for eksempel give pote), hvorefter hunden leder den hørehandi-

cappede til lydilden. Labradoren er den mest brugte race som hørehund.

Hunde og musik

Ny forskning har vist, at musik påvirker hunde på samme måde som mennesker. Noget musik virker ophidsende, andet beroligende (ukompliceret, afdæmpet og enkel musik). Hunde reagerer ligesom mennesker på beroligende musik, idet hjerterytmen og åndedrætsrytmen nedsættes. Musik har desuden en god effekt på immunsystemet og kan virke angstdæmpende. Måske er det en ide at afprøve en beroligende musik-CD til hunde med alene hjemme problemer eller til hyperaktive hunde... ●

Kilder: Adam Miklosi: Dog behavior, evolution and cognition. P. Jensen: The behavioral biology of dogs. Stanley Coren: How dogs think og Tal hundsk. Patricia McConnel: At the other end of the leash. Science daily.

INFOBOKS

Hunderacer, der specielt har problemer med medfødt døvhed (på et eller begge ører):

Akita, american staffordshire terrier, australian blue heeler, australian shepherd, beagle, border collie, boston terrier, boxer, bullterrier, catahoula leopard dog, cocker spaniel, collie, dalmatiner, doberman pinscher, dogo argentino, engelsk bulldog, engelsk setter, foxhound, fox terrier, schæfer, grand danois, pyrenærhund, greyhound, ibizan hound, kuvasz, malteser, mini puddel, old english sheepdog, papillon, pointer, rhodesian ridgeback, rottweiler, saint bernhard, skotsk terrier, sealyham terrier, shetland sheepdog, shropshire terrier og west highland white terrier.